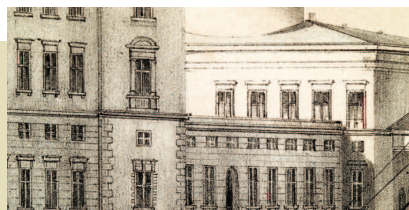

STATSREVISORERNE

Endelig betænkning over statsregnskabet for 2009

Endelig betænkning over statsregnskabet for 2009

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Telefon: 33 37 59 87
Fax: 33 37 59 95
E-mail: statsrevisorerne@ft.dk
www.ft/dk.statsrevisorerne

ISSN 0107-0061
ISBN 978-87-7434-351-6

1. Statsrevisorernes indstilling til Folketinget om godkendelse af statsregnskabet for 2009

Med afgivelse af denne endelige betænkning over statsregnskabet er revisionen af statsregnskabet for finansåret 2009 tilendebragt.

Statsrevisorerne indstiller herefter i overensstemmelse med grundlovens § 47, stk. 3, at statsregnskabet for finansåret 2009 godkendes.

Statsrevisorerne,
den 16. marts 2011

Peder Larsen
Henrik Thorup
Helge Adam Møller
Mogens Lykketoft
Carsten Hansen
Kristian Jensen

2. Oplysninger om indhold og opbygning af Endelig betænkning

Statsrevisorerne forelægger med Endelig betænkning 2009 statsregnskabet til Folketingets beslutning.

Sagerne i denne endelig betænkning er opstillet efter den ressortfordeling, som var gældende ved revisionen af statsregnskabet for 2009, selv om der er sket ressortomlægninger. Ved Kongelig resolution af 23. februar 2010 blev Indenrigs- og Socialministeriet (§ 15) og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse (§ 16) nedlagt, og et nyt Socialministerium (§ 15) og et nyt Indenrigs- og Sundhedsministeriet (§ 16) blev oprettet.

Endelig betænkning 2009 indeholder

- Statsrevisorerens indstilling og afgivelsesbemærkning til Folketinget om godkendelse af statsregnskabet for 2009
- afrapportering af Statsrevisorerens besigtigelser af statslig virksomhed mv.
- oplysninger om sammensætning af statsrevisorkollegiet
- ministrenes redegørelser til Statsrevisorerne for de foranstaltninger og overvejelser, som årets beretninger har givet anledning til
- rigsrevisors bemærkninger til ministerredegørelserne
- Rigsrevisionens opfølgning på fortsatte beretningssager fra tidligere år og Statsrevisorerens evt. bemærkninger hertil.

Betænkningen afgives for første gang i elektronisk form på www.ft.dk/statsrevisorerne, hvor alle bilag til Endelig betænkning kan ses.

Statsrevisorerne har afgivet i alt 18 beretninger til Folketinget, som vedrørte regnskabsåret 2009. Statsrevisorerne afgav bemærkninger til alle beretninger. Beretningerne omhandler undersøgelser af statslig virksomhed mv., udarbejdet af Rigsrevisionen, enten på Statsrevisorerens anmodning eller på Rigsrevisionens initiativ.

Endelig betænkning 2009 følger op på disse beretninger på grundlag af ministrenes § 18-redegørelser og Rigsrevisionens opfølgende notater. Statsrevisorerne har således løbende fulgt op på beretningssagerne og vurderet, om sagerne kunne afsluttes eller fortsat skulle følges op. Statsrevisorerens eventuelle bemærkninger til de enkelte sager er optrykt efter hver sag.

Stillingtagen til om beretningssager afsluttes eller fortsat følges op

Når Statsrevisorerne behandler sager til denne betænkning, sker det ud fra et princip om, at der er knyttet statsrevisorbemærkninger til sager, hvor kritik, henstillinger eller lignende er skønnet påkrævede eller hensigtsmæssige. Undladelse af statsrevisorbemærkning er – alt efter den pågældende sags karakter – udtryk for, enten at den er tilfredsstillende afsluttet, at Rigsrevisionen fortsat følger sagen, eller at den er bragt så langt frem, som det skønnes muligt under en rimelig sagsbehandling.

Resultatet af Statsrevisorerens behandling af sager til Endelig betænkning vil enten være, at sagen afsluttes uden yderligere opfølgning eller, at sagens afslutning udsættes med henblik på en yderligere afklaring. De fortsatte sager kan fx skyldes, at der foregår et administrativt udredningsarbejde, som skal afsluttes eller, at en udvikling skal holdes under observation gennem en længere periode.

Skønner nogen af statsrevisorerne, at en sag, der omtales i denne betænkning, gør det påkrævet, at Folketinget træffer en beslutning, kan Statsrevisorerne indstille dette i forbindelse med, at de afgiver bemærkning til sagen.

Oplysninger om Statsrevisorernes habilitet

En statsrevisor er inhabil i en revisions sag, hvis vedkommende har en personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse. Det gælder også i de tilfælde, hvor en statsrevisors ægtefælle, beslægtede eller besvogrede, søskendebørn eller andre nærtstående har interesse i sagens udfald. Inhabilitet foreligger også, hvis en statsrevisor deltager eller har deltaget i ledelsen eller har været nært tilknyttet en offentlig myndighed, selskab, en forening eller anden privat juridisk person, der har særlig interesse i sagens udfald. Endvidere er en statsrevisor inhabil, når sagen vedrører revision af en offentlig myndighed, hvor den pågældende statsrevisor tidligere har medvirket ved en afgørelse hos denne myndighed eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, som revisions sagen vedrører. Det kan fx være tilfældet, hvis en statsrevisor er tidligere minister. Set over en årrække er dette den hyppigste årsag til statsrevisorernes erklæringer om inhabilitet. Endelig er en statsrevisor inhabil, hvis der i øvrigt kan opstå tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Det er den enkelte statsrevisors ansvar selv at gøre opmærksom på evt. inhabilitet. Er en statsrevisor inhabil i forhold til en revisions sag, er det således fast kutyme, at han/hun ikke medvirker ved behandlingen af sagen. I praksis foregår det på den måde, at den pågældende statsrevisor forlader statsrevisormødet, mens sagen behandles. Oplysninger om inhabilitet er dels fremgået af de bemærkninger, som Statsrevisorerne har haft til de enkelte beretninger, dels fremgår de af kapitel 7 i denne betænkning.

Særlige regnskaber

Med henblik på at sikre Folketingets indsigt i de tilfælde, hvor statslige opgaver bliver henlagt til selskaber og virksomheder uden for finansloven, men hvor staten fortsat har ansvar, har Statsrevisorerne og rigsrevisor direkte adgang til fuldt statsejede aktieselskaber og aktieselskaber, hvor staten i øvrigt har bestemmende indflydelse. For aktieselskaber, der har aktier optaget til notering på en børsfond, skal rigsrevisor indkræve regnskaberne gennem vedkommende minister.

De særligt klassificerede regnskaber for Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste har medført, at revisionen, som principielt gennemføres på

samme måde som revisionen af statens øvrige regnskaber under Statsrevisorernes og rigsrevisors ansvar, foretages af en dertil særlig beskikket medarbejder i Rigsrevisionen. Der redegøres for den foretagne revision over for rigsrevisor, mens der over for Statsrevisorerne kun rapporteres i klassificeret form, hvis særlige forhold undtagelsesvis nødvendiggør dette.

3. Statsrevisorernes afgivelsesbemærkning

Statsrevisorernes beretninger til Folketinget i beretningsåret 2009

I Folketingsåret 2009-10 afgav Statsrevisorerne 18 beretninger, som vedrørte beretningsåret 2009:

Beretning 1/2009 om Charlottenborg Udstillingsbygning
 Beretning 2/2009 om brugen af særlige rådgivere - afsluttet
 Beretning 3/2009 om mål- og resultatstyring i staten med fokus på effekt - afsluttet
 Beretning 4/2009 om handicapindsatsen på uddannelses- og beskæftigelsesområdet
 Beretning 5/2009 om udviklingen af de nationale test
 Beretning 6/2009 om Forsvarets indkøb af større materiel
 Beretning 7/2009 om styring af aktivitet på sygehusene - afsluttet
 Beretning 8/2009 om statens forvaltning af tjeneste og lejeboliger - afsluttet
 Beretning 9/2009 om voksnes adgang til psykiatrisk behandling
 Beretning 10/2009 om Det Arabiske Initiativ
 Beretning 11/2009 om Metroselskabet I/S - afsluttet
 Beretning 12/2009 om Danmarks bistand til Tanzania
 Beretning 13/2009 om SKATs fusion af inddrivelsesområdet
 Beretning 14/2009 om det digitale tinglysningsprojekt
 Beretning 15/2009 om statens anvendelse af private konsulenter
 Beretning 16/2009 om statens overførsler til kommuner og regioner i 2009 - afsluttet
 Beretning 17/2009 om revisionen af EU-midler i Danmark i 2009 - afsluttet
 Beretning 18/2009 om revisionen af statsregnskabet for 2009.

Det fremgår af ovenstående, at 7 ud af 18 beretninger vedrørende beretningsåret 2009 er afsluttet i Endelig betænkning 2009.

Betænkningen afgives for første gang i elektronisk form på www.ft.dk/statsrevisorerne, hvor alle bilag til Endelig betænkning kan ses.

Sager i Endelig betænkning 2009 som Statsrevisorerne gør Folketinget opmærksom på
 Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve følgende sager pga. deres kritiske og/ eller principielle karakter:

Beretning 1/2009 om Charlottenborg Udstillingsbygning afdækkede en række særdeles kritisable forhold vedrørende direktørens dispositioner og manglende overholdelse af basale regler for økonomisty-

ring og budgettering. Sagens økonomiske omfang var relativt begrænset, og Kulturministeriet varetog sine tilsynsopgaver tilfredsstillende og greb på passende vis ind. Imidlertid gav sagen Statsrevisorerne anledning til en principiel bemærkning om forholdet mellem bestyrelsen og direktion i statslige virksomheder. I både små og store institutioner bør der være en klar og aftalt ansvarsfordeling mellem bestyrelse og direktion, og en bestyrelse skal følge op på og sikre sig, at institutionens daglige ledelse er kompetent og overholder gældende regler samt følger praksis for god økonomistyring.

Beretning 6/2009 om Forsvarets indkøb af materiel udsprang af, at forsvarrets indkøb af større materiel i en årrække har været præget af problemer. Statsrevisorerne har bl.a. kritiseret indkøbspraksis ved anskaffelsen af

Tårnfalken, OceanEye-radaren og EH-101 helikopterne. Beretningen viste, at forsvaret havde iværksat tiltag til forbedring og professionalisering af indkøb af materiel, og at Forsvarsministeriet havde styrket tilsynet med området. Alligevel var forsvarets Materieltjeneste, 3 år efter en omorganisering, stadig ikke helt på plads og klar til at gennemføre indkøb under forsvarsforliget 2010-2014 efter de nye principper og retningslinjer. Statsrevisorerne finder det positivt, at Forsvarsministeriet vil forbedre sine oplysninger til de bevilgende myndigheder og vil inddrage Finansudvalget, hvis der sker væsentlige ændringer i anskaffelsernes tid, pris eller kvalitet.

I Beretning 13/2009 om SKATs fusion af inddrivelsesområdet kritiserede Statsrevisorerne skarpt, at SKAT ikke havde formået at reducere de samlede restancer efter fusionen. Restancerne udgjorde 66,9 mia. kr. ved udgangen af 2009. Selv om en del af stigningen i restancerne kunne henføres til den økonomiske lavkonjunktur, var der i beretningen væsentlige indikationer på, at SKATs arbejde med at inddrive restancerne ikke havde haft den nødvendige kvalitet og det nødvendige omfang. Den skarpe kritik skyldtes også, at Statsrevisorerne siden fusionen af de statslige og kommunale inddrivelsesmyndigheder ved flere lejligheder har udtrykt bekymring for væksten i borgeres og virksomheders gæld til det offentlige - fx i *Beretning 3/2008 om SKATs indsatsstrategi*. Det er utilfredsstillende, at SKAT 4½ år efter fusionen stadig ikke har opfyldt flere af målene med fusionen. Skatteministeren har taget en række fremadrettede initiativer til en mere effektiv restanceinddrivelse, men Statsrevisorerne vil fortsat meget nøje følge udviklingen i SKATs inddrivelse af restancer.

Beretning 14/2009 om det digitale tinglysningssprojekt blev udarbejdet på Statsrevisorerne anmodning, fordi systemets ibrugtagning blev udsat flere gange. Den digitale tingbog blev sat i drift den 8. september 2009 efter 1½ års forsinkelse. Forsinkelsen skyldtes især, at leverandøren ikke kunne levere systemet til tiden, og at der var behov for yderligere tests. Efter idriftsættelsen opstod indkøringsproblemer, som bl.a. resulterede i ophobning af sager og lange sagsbehandlingstider, hvilket fik alvorlige konsekvenser for borgere og virksomheder, når de skulle købe, sælge eller belåne fast ejendom. Statsrevisorerne kritiserede skarpt, at den organisatoriske forberedelse af tinglysningss-

projektet var utilstrækkelig, og at projektstyringen og økonomistyringen ikke var tilfredsstillende. Tinglysningssprojektet bar præg af, at Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen havde undervurderet projektets risici og kompleksitet. Statsrevisorerne konstaterede dog også i august 2010, at Domstolsstyrelsen havde gennemført en række forbedringer, så den digitale tingbog i al væsentlighed fungerede efter hensigten. Da justitsministeren og Domstolsstyrelsen ikke fuldt ud anerkendte Statsrevisorerne og Rigsrevisionens kritik, konstaterede Statsrevisorerne igen i december 2010, at forberedelsen af og indkøringen af det digitale tinglysningssprojekt ikke havde været tilfredsstillende.

I januar 2010 afgav Statsrevisorerne *Beretning 5/2009 om udviklingen af de nationale test*. Beretningen viste, at også dette it-projekt var blevet forsinket, at leverandøren ikke havde kunnet levere til tiden, og at Undervisningsministeriet i en række tilfælde havde undervurderet projektets omfang, kompleksitet og risici.

De 2 beretninger vedrører udvikling og ibrugtagning af omfattende og komplicerede it-systemer. Statsrevisorerne henleder derfor opmærksomheden på, at både Finansministeriet og Rigsrevisionen igennem flere år har udarbejdet omfattende vejledninger og checklister til brug for den offentlige forvaltning, når der skal anskaffes eller udvikles større it-systemer. Statsrevisorerne anbefaler generelt, at statslige virksomheder gør brug af disse vejledninger og inddrager andre virksomheders gode og dårlige erfaringer, når der planlægges, anskaffes og udvikles it-systemer.

Statsrevisorerne finder det positivt, at en række statslige virksomheder i 2009 har gjort en indsats for at rette op på det fald i regnskabskvaliteten, som Statsrevisorerne konstaterede ved regnskabsaflæggelsen i 2008, jf. *Beretning 18/2009 om revisionen af statsregnskabet for 2009*.

Statsrevisorerne bemærkninger til den fortsatte udvikling i beretningssager fra tidligere år

Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve udviklingen i 3 beretningssager, som er afgivet i tidligere år.

Ved behandlingen af *Beretning 12/2006 om tilsynet med luftfarten* i maj 2007 var Statsrevisorerne enige om, at Transport- og

Energiministeriet havde forsømt tilsynet med Statens luftfartsvæsen (SLV) og Skandinavisk tilsynskontor (STK).

Under opfølgningen i august 2010 fandt Statsrevisorerne det fortsat utilfredsstillende og bekymrende, at SAS og tilsynet stadig ikke havde styr på SAS-flyenes overholdelse af gældende luftdygtighedskrav - de såkaldte AD-noter - hvilket blev meddelt Folketinget i en statsrevisorbemærkning.

I oktober 2010 redegjorde transportministeren imidlertid for en række nye initiativer, idet han oplyste, at han overfor sine kolleger i Norge og Sverige samt formanden for SAS' bestyrelse havde understreget sagens alvor. Initiativerne indebærer, at det fremover konkret vil blive vurderet, om der skal rejses straffesag i de tilfælde SAS overtræder luftdygtighedsdirektiverne, SAS vil ændre organiseringen af det fysiske vedligeholdelsesarbejde, de skandinaviske luftfartsmyndigheder nedlægger STK ved årsskiftet 2010/11 og SLV er pr. 1. november 2010 blevet sammenlagt med Trafikstyrelsen, som herefter vil følge sagen tæt og kvartalvis indberette til ministeren om den forventede fremdrift.

Statsrevisorerne følger fortsat udviklingen, indtil SAS' håndtering af AD-noter er tilfredsstillende.

Beretning 8/2007 om A-kassernes rådhedsvurderinger viste, at a-kassernes administration af rådighedsreglerne var uensartet og i nogle tilfælde i strid med rådighedsreglerne og lovgivningens intentioner. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Beskæftigelsesministeriet og Arbejdsdirektoratet ikke havde ført et systematisk løbende tilsyn med rådighedsvurderingerne. Beskæftigelsesministeriet har siden gennemført en række regelændringer og ændret tilsynet for at sikre ensartethed i a-kassernes vejledning om jobsøgning til ledige. Statsrevisorerne bemærker principielt, at ingen ledig borger kan være tjent med at blive behandlet ukorrekt eller uensartet, blot fordi man bor forskellige steder i landet eller er medlem af forskellige a-kasser. Arbejdsdirektoratet må fortsat tilse, at a-kasserne på kompetent og ensartet vis vejleder de ledige om krav til jobsøgning.

Statsrevisorerne følger fortsat op på, om kommunikationen mellem jobcentrene og a-kasserne forbedres.

Beretning 13/2008 om TV2 Danmark A/S' økonomi blev udarbejdet på Finansudvalgets

anmodning og viste, at TV2's økonomiske problemer skyldtes dårlig ledelse og utilfredsstillende økonomistyring hos den tidligere direktion og bestyrelse samt utilstrækkelig revision. Beretningen gav kulturministeren anledning til en række tiltag, bl.a. udskiftning af revisor, styrkelse af tilsynet med TV2 samt iværksættelse af en granskningsundersøgelse og senere en undersøgelse ved en ekstern revisor.

Statsrevisorerne konstaterer, at der ikke har været tilstrækkeligt juridisk grundlag for at rejse en erstatningssag, da det ikke har været muligt at opgøre et tab for TV2 direkte i relation til de to forhold og dispositioner, som var ansvarspådragende for den daværende konstituerede direktør og for den daværende bestyrelse i TV2.

Sagen følges fortsat vedrørende Europa-Kommissionens behandling af omstrukturingsplanen for TV2.

4. Statsrevisorernes besigtigelse af statslig virksomhed mv.

Ved besøg på stedet ønsker Statsrevisorerne at se institutioner, realiserede og igangværende projekter samt møde relevante medarbejdere og samarbejdspartnere for at få indtryk af de forskellige aktiviteter og de betingelser, hvorunder statslig virksomhed bliver udført.

Besigtigelse af luftfartsområdet

Statsrevisorerne foretog i marts 2010 en besigtigelse af Københavns Lufthavn, hvor Statens Luftfartsvæsen, Naviair, SAS og Københavns Lufthavne A/S præsenterede deres virksomheder og redegjorde for, hvordan man varetager opgaverne vedrørende tilsyn, ledelse og styring på luftfartsområdet.

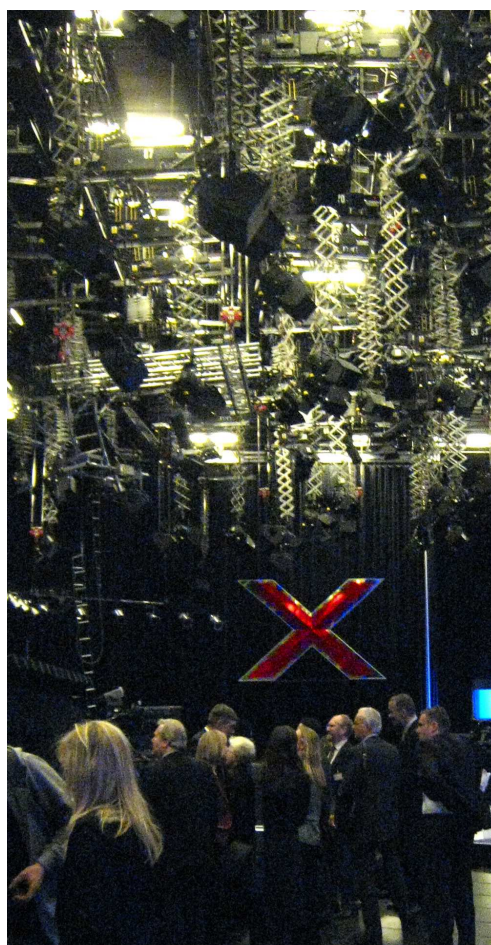
Statsrevisorerne besigtigede flyveledernes arbejde i kontroltårnet, brugen af simulator i undervisningen, groundhandling, sikkerhedsprocedurer mv.

Statsrevisorerne har på den baggrund bl.a. noteret sig

- at virksomhederne arbejder målrettet med at fastholde og forbedre service og flysikkerhed til gavn for passagerer, personel mv.
- at det styrkede samarbejde mellem SAS og Københavns Lufthavne A/S giver gode muligheder for synergi
- at Transportministeriet løbende arbejder med at sikre et effektivt tilsyn, der lever op til nationale og internationale krav.

Besigtigelsen gav Statsrevisorerne et godt indtryk af virksomhedernes indsats og resultater. Besigtigelsen gav ikke i sig selv anledning til efterfølgende at stille yderligere spørgsmål til Transportministeriet, Statens Luftfartsvæsen, Naviair, SAS, Københavns Lufthavne eller til rigsrevisor.

Baggrunden for Statsrevisorernes besigtigelse af luftfartsområdet var den fortsatte opfølgning på Statsrevisorernes Beretning

DRs X-faktor studie

12/2006 om tilsynet med luftfarten. Sagen er endnu ikke afsluttet, fordi rigsrevisor fortsat følger udviklingen mht. SAS' overskridelse af luftdygtighedsdirektiver - de såkaldte AD-noter - jf. afgivelsesbemærkningen til sagen fra tidligere år.

Besigtigelse af DR-byen

Besøget var en opfølgning på Statsrevisorernes besøg af det ufærdige byggeri i august 2005 og den senere udvikling mht. en større overskridelse af budgettet for byggeriet. Statsrevisorerne fik en redegørelse for færdiggørelsen af byggeriet, herunder projekt- og økonomistyringen, overgangen til

drift mv. I den forbindelse var der arrangeret en rundvisning i byggeriets 4 segmenter og Statsrevisorerne fik indblik i bygningernes funktionalitet og brug mv.

Statsrevisorerne noterede sig på den baggrund bl.a.:

- at bygningerne danner en funktionel ramme for ét sammenhængende DR, hvor man udnytter ny teknologi og nye samarbejdsformer på tværs af tv, radio, Internet, ensembler osv.
- at der arbejdes målrettet med økonomistyring og budgetoverholdelse i DR. Besigtigelsen gav ikke Statsrevisorerne anledning til at stille yderligere spørgsmål til Kulturministeriet, DR eller til rigsrevisor.

Besigtigelsesrejse til Tanzania og Uganda, 20. - 29. august 2010

Tanzania og Uganda er programsamarbejdslande og modtager årligt ca. 900 mio. kr. tilsammen. De ligger i det centrale Østafrika, og er to af verdens fattigste lande. Dermed opfyldes fattigdomskriteriet for ydelse af danske udviklingsbistand i de to lande.

Statsrevisorerne formål med rejsen var at se på resultaterne af den danske udviklingsbistand og at få et indtryk af de forskellige aktiviteter og de betingelser, hvorunder bistanden gennemføres. Statsrevisorerne så under rejsen institutioner, projekter og programmer og havde møder med relevante samarbejdspartnere og institutioner - fx landenes statsrevisorer og finansministre. Statsrevisorerne fik også en orientering om

de to landes arbejde med fattigdomsbekæmpelse inden for rammen af FN's årtusindeerklæring - de såkaldte 2015-mål.

Statsrevisorerne konstateringer

Man har i en årrække søgt at koncentrere dansk udviklingsbistand på færre lande (koncentration) og færre sektorer (fokusering). Statsrevisorerne har tidligere anbefalet, at der fortsat er fokus på muligheder for yderligere koncentration af dansk udviklingsbistand om færre programsamarbejdslande, færre sektorprogrammer og bedre donorkoordination.

Tanzania og Uganda har mange donorer, og donorkoordination er en både vigtig og vanskelig opgave. Et af de danske svar på denne udfordring har også været koncentration: færre programsamarbejdslande og bistand til færre sektorer.

Statsrevisorerne konstaterer på baggrund af sektorprogrammerne i Tanzania og Uganda og de mange elementer heri, at kravet om koncentration på færre sektorer synes vanskeligt at gennemføre i praksis.

Danmark yder generel budgetstøtte til lande, hvis politiske og administrative systemer er parate, hvilket også giver mulighed for at trække sig ud af sektorprogrammer. Ydelse af generel budgetstøtte kan medvirke til kapacitetsopbygning, fokusere på prioriteringer i statsbudgettet og styrke mulighederne for dialog med modtagerlandet - fx om bekæmpelse af korruption, indførelse og

Gruppenbillede med Rigsrevisionen i Tanzania

indretning af indkomstskattesystemer og prioritering af fattigdomsbekæmpelse.

Danmark yder generel budgetstøtte til Tanzania, da det vurderes, at landet har nået en sådan udvikling på en række områder, at det er en relevant bistandsform. Statsrevisorerne konstaterede, at fattigdomsbekæmpelsen i Tanzania ikke helt giver de ønskede resultater. Årsagerne kan være mange, men kan fx skyldes manglende fokus fra regeringen, skønt det er afgørende, at der skabes udvikling i landbruget, som de fleste og fattigste lever af. Den manglende udvikling kan betyde, at Tanzania ikke kvalificerer sig til modtagelse af generel budgetstøtte - men kan omvendt være anledning til at lægge vægt bag en kvalificeret debat om Tanzanias regerings prioriteringer mht. udvikling og fattigdomsbekæmpelse.

Statsrevisorerne fastslår, at det er nødvendigt at fastholde kravene til modtagerlandet ved ydelse af generel budgetstøtte. Der må være en aktiv dialog med modtagerlandets regering, og der må findes en balance mellem håndhævelse af kravene og de længerevarende tilsagn om støtte, som generel budgetstøtte indebærer.

Uganda modtager ikke generel budgetstøtte.

2015-målene er en række mål om bekæmpelse af fattigdom, som verdens lande på baggrund af FN's årtusindetopmøde er enedes om at ville opnå inden 2015. Konklusionen af de opnåede resultater i de to lande i 2008 er, at det er ikke sandsynligt, at man når alle 2015-målene. Målsætningerne er ikke ens i de to lande, da deres udgangspunkt ikke er ens. I Tanzania er der ikke udsigt til at nå målet for reduktionen i den del af befolkningen, som lever under hungergrænsen, mens det sandsynligvis nås i Uganda. I Tanzania har man næsten nået målet om skoleundervisning til alle, i begge lande er målene for bekæmpelse af hiv/aids nået, mens adgangen til rent vand er opnået i Uganda (over 50 %), men kun nås i byerne i Tanzania (over 84 %), mens målsætningen (74 %) ikke nås i Tanzanias landdistrikter.

Statsrevisorerne fik generelt et positivt indtryk af de besigtigede aktiviteter i Tanzania og Uganda. Dette indtryk indebærer naturligvis ikke, at egentlige evalueringer af effekten af sektorprogrammerne eller af enkelte projekter ikke senere vil kunne vise, at bistanden kunne være ydet anderledes eller bedre. Statsreviso-

Vejarbejder i Tanzania

rerne opfordrer således til, at evalueringen af den danske indsats i udviklingslande fortsat udvikles.

På besigtigelsesrejsen til Tanzania og Uganda erfarede Statsrevisorerne ikke noget, som gjorde det nødvendigt, at rigsrevisor og/ eller ministrene afgav yderligere oplysninger - ud over den lovbestemte ministerreddegørelse til **Beretning nr. 12/2009 om Danmarks bistand til Tanzania**, der blev udarbejdet som led i forberedelsen af rejsen.

Temadebat om god ledelse og effektive institutioner

Statsrevisorerne havde i november 2010 intern temadebat om sammenhængen mellem god ledelse og effektive institutioner.

Temaet blev belyst af

- departementschef Bo Smith, der i sit indlæg fortalte om overvejelser om og gennemførelse af styringen på Beskæftigelsesministeriets område
- oberst Kim Kristensen (forsvarsattaché ved Den Danske Ambassade i Paris og kåret som årets leder i 2009), der fortalte om erfaringer med den gode ledelse i krig og i fred
- professor ved Syddansk Universitet, Kurt Klaudi Klausen, der gav et bud på, hvad der kendetegner god ledelse, og hvordan det påvirker virksomhedens effektivitet.

Statsrevisorernes gennemgang af den danske statslige revisionsordning

Statsrevisorerne afsluttede i 2010 den gennemgang af den danske statslige revisionsordning, som man havde indledt i 2009 – jf. *Endelig betænkning over statsregnskabet for 2008*, side 15.

Formålet med gennemgangen var at analysere den statslige revisions styrke og svage sider med henblik på at identificere forbedringspunkter og evt. problemer.

På baggrund af gennemgangen konkluderede Statsrevisorerne, at den statslige revision grundlæggende fungerer godt. Den statslige revision, forstået som Statsrevisorerne og Rigsrevisionen, løser de opgaver den skal. Den statslige revision har over tid tilpasset sig ganske omfattende ændringer i kravene til den. De reviderede institutioner (kunderne) respekterer den statslige revision og dens rolle som kontrollerende institution, der skal sikre regeloverholdelse og effektiv ressourceudnyttelse i staten. Endelig er den statslige revision på niveau med standarden i andre lande, ligesom den i sin helhed lever op til internationale anbefalinger om statslig revision.

Gennemgangen gav Statsrevisorerne anledning til at gennemføre enkelte ændringer særligt med henblik på at styrke samarbejdet mellem Statsrevisorerne og Rigsrevisionen, og Folketingets Præsidium har tiltrådt nedsættelsen af en intern arbejdsgruppe, der skal se på behovet for evt. lovgivningsmæssige initiativer.

Besøg fra udlandet

Statsrevisorerne har i 2010 haft besøg af og møde med Grønlands Landstings Revisionsudvalg.

Besøg i udlandet

Statsrevisorernes formand og sekretariatschefen har i 2010 deltaget i 2 konferencer:

- "Improving National Accountability of EU Funds" i Haag den 28.-29. januar 2010 - en interparlamentarisk konference arrangeret af det hollandske parlament. Emnet var, hvordan den nationale forvaltning af EU-midler kan styrkes ved bl.a. en indsats fra medlemsstaternes parlamenter.
- "Study Group on the Parliamentary Audit" i Helsinki den 16-19. maj 2010. Konferencen var arrangeret af World Bank Institute og Finlands parlament med omkring 30 deltagere fra Ghana, Benin, Senegal, Tanzania, Kosovo, Afghanistan, Tyrkiet, Thailand, Rwanda, Frankrig, Tyskland, Danmark, Norge og Østrig. Formålet med konferencen var at diskutere lovgivers interne og eksterne kontrolsystemer og værktøjer.

5. Sammensætning af statsrevisorkollegiet i 2010-14

I henhold til lov om Statsrevisorerne og folketingsbeslutning om Statsrevisorerernes valg og virksomhed valgte Folketinget på sit møde den 1. juni 2010 følgende til statsrevisorer og stedfortrædere for tiden fra 1. oktober 2010 til 30. september 2014:

Statsrevisorer

Peder Larsen (udpeget af SF)
Henrik Thorup (udpeget af DF)
Helge Adam Møller (KF)
Mogens Lykketoft (S)
Carsten Hansen (S)
Peter Christensen (V)

Stedfortrædere

Jane Alrø Sørensen (udpeget af SF)
Kristian Thulesen Dahl (DF)
Henriette Kjær (KF)
Henrik Sass Larsen (S)
Klaus Hækkerup (S)
Kristian Jensen (V)

Statsrevisorerne konstituerede sig den 13. oktober 2010 med Peder Larsen som formand og Henrik Thorup som næstformand.

Efter at Peter Christensen den 8. marts 2011 blev udnævnt til minister valgte Folketinget i sit møde den 15. marts Kristian Jensen (V) som statsrevisor for den resterende del af funktionsperioden, og Ellen Trane Nørby (V) som ny stedfortræder.

Sekretariatschef Gitte Korff er leder af Statsrevisorerernes Sekretariat med souschef Jens Frederik Rasmussen som stedfortræder.

Statsrevisorerne, den 16. marts 2011

Statsrevisorerne

Peder Larsen
Henrik Thorup
Helge Adam Møller
Mogens Lykketoft
Carsten Hansen
Kristian Jensen

6. Oversigt over Statsrevisorernes bemærkninger

Vedr. 1995

Nr. 8 Skolesamvirket Tvind

Vedr. 2003

Nr. 9 Justitsministeriets økonomistyring

Vedr. 2005

Nr. 17 Indsatsen mod momskarruselssind

Vedr. 2006

Nr. 12 Tilsynet med luftfarten

Vedr. 2007

Nr. 8 A-kassernes rådighedsvurderinger

Nr. 18 Udbetaling af uhævede feriepenge til efterlønsmodtagere

Vedr. 2008

Nr. 6 Undervisningsministeriets forvaltning af tilskuddet til Sydslesvig

Nr. 9 Beslutningsgrundlaget for et eventuelt køb af nye kampfly

Nr. 13 TV2 Danmark A/S' økonomi

Nr. 15 Pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse

Vedr. 2009

Nr. 11 Metroselskabet I/S - nr. 1

Nr. 11 Metroselskabet I/S - nr. 2

Nr. 13 SKATs fusion af inddrivelsesområdet

Nr. 14 Det digitale tinglysningsprojekt

7. Oplysninger om inhabilitet i enkelte sager

Følgende statsrevisorer har erklæret sig inhabil i disse beretningssager, som er behandlet i denne betænkning:

Beretninger vedrørende 2008

Beretning nr. 15/2008 om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretninger vedrørende 2009

Beretning nr. 7/2009 om styring og aktivitet på sygehusene

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 9/2009 om voksnes adgang til psykiatrisk behandling

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 10/2009 om Det Arabiske Initiativ

Statsrevisor Manu Sareen har ikke deltaget i behandlingen af denne sag